

تحلیل حقوقے مشارکت مدنیے بانک ها

www.ketab.ir

نویسنده:

نیک ناز زابلی بهابادی

سرشناسه	: زابلی بهابادی، نیک‌ناز، ۱۳۷۱-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: تحلیل حقوقی مشارکت مدنی بانک‌ها/نویسنده نیک‌ناز زابلی بهابادی.
مشخصات نشر	: تهران: شاپرک سرخ، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۱ ص.
شابک	: 978-600-463-440-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: عقود مشارکتی -- ایران
موضوع	: Joint and several contracts -- Iran
موضوع	: بانک و بانکداری -- ایران
موضوع	: Banks and banking -- Iran
رده بندی کنگره	: KMH۸۱۳/۵
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵
شماره	: ۷۵۰۷۳۹۸
کتابشناسی ملی	
وضعیت رکورد	: فیبا

تحلیل حقوقی مشارکت مدنی بانک‌ها

• نویسنده: نیک‌ناز زابلی بهابادی

• نوبت چاپ: اول زمستان ۱۳۹۹

• ناشر: شاپرک سرخ

• چاپ و صحافی: شاپرک

• شمارگان: ۱۰۰۰

• قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

• شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۳-۴۴۰-۳

انتشارات شاپرک سرخ

تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان آزادی، کوچه شهید جنتی، پلاک ۲۴ واحد ۱

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰ www.shaparak.com ۰۲۱-۶۶۹۳۳۷۴۶

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به نویسنده بود و هرگونه تکثیر و کپی برداری از این کتاب غیر قانونی می‌باشد و پیگرد قانونی خواهد داشت

چکیده.....	۷
مقدمه.....	۹
فصل نخست:.....	۲۳
کلیات، مفاهیم، اصطلاحات.....	۲۳
۱-۱- مبث اول: کلیات و مبانی.....	۲۳
۱-۱-۱- گفتار اول: مبانی نظری و فقهی عقود مشارکت مدنی بانکی.....	۲۵
۱-۱-۲- گفتار دوم: مبانی نظری مشارکت در بانکداری اسلامی.....	۳۰
۱-۱-۳- گفتار سوم: بررسی تطبیقی وضعیت بانک‌ها در نظام بانکداری اسلامی و متعارف.....	۳۱
۱-۱-۴- گفتار چهارم: دیدگاه بانک‌ها نسبت به ایرادات حقوقی عقود مشارکت مدنی.....	۳۲
۱-۲- مبث دوم: پیشینه بانکداری اسلامی و اقسام عقود اسلامی بانکی.....	۳۳
۱-۲-۱- گفتار اول: پیشینه بانکداری اسلامی.....	۳۴
۱-۲-۲- گفتار دوم: مبانی شکلگیری بانکداری اسلامی.....	۳۵
۱-۲-۳- گفتار سوم: اقسام عقود بانکی اسلامی متداول در بانکداری ایران.....	۳۶
فصل دوم:.....	۴۹
عقد شرکت و مشارکت مدنی در نظام حقوقی بانکی ایران.....	۴۹
۱-۱-۲- گفتار اول: تعریف عقد و عقد شرکت در قوانین جاریه.....	۵۱
۱-۲-۲- گفتار دوم: مشارکت مدنی در نظام بانکی.....	۵۵

۲-۱-۳- گفتار سوم: بررسی نحوه اجرای مشارکت مدنی به وسیله

بانکها ۶۷

۲-۲- مبحث دوم: تفاوت مفهومی عقد و قرارداد و جایگاه حقوقی عقد

مشارکت مدنی بانکی در قیاس با سایر عقود ۷۹

۲-۲-۱- گفتار اول: تفاوت ماهوی عقد و قرارداد در پرتو مادهی ۱۰ قانون

مدنی ۸۰

۲-۲-۲- گفتار دوم: جایگاه حقوقی عقد مشارکت مدنی بانکی در قیاس با

سایر عقود ۸۳

فصل سوم: ۹۹

نقد حقوقی-فقهی قراردادهای مشارکت بانکی در چارچوب قوانین

موضوعه موجود ۹۹

۳-۱- گفتار اول: ایرادات وارده بر عقد مشارکت مدنی بانکی ۱۰۰

۳-۲- گفتار دوم: شرایط و مقررات کلی اعطای تسهیلات در قراردادهای

مشارکت مدنی ۱۰۷

۳-۳- گفتار سوم: تفاوت مشارکت مدنی در نظام بانکی با معادل آن در قانون

مدنی ۱۰۸

جمع بندی، نتیجه گیری و ارائه پیشنهاد ۱۱۵

فهرست منابع ۱۲۱

منابع فارسی: ۱۲۱

منابع غیر فارسی: ۱۲۷

چکیده

عقد مشارکت مدنی از جمله عقود موثر به منظور توسعه‌ی فعالیت‌های بازرگانی، تولیدی و خدماتی است. مشارکت مدنی عبارت است از: «درآمیختن سهم‌الشرکه‌ی نقدی یا غیرنقدی متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی متعدد، به نحو مشاع، به منظور انتفاع و طبق قرارداد.» به عبارت دیگر، اشخاص حقیقی و حقوقی طی قرارداد مشارکت مدنی سرمایه‌ی خود را به صورت سهم‌الشرکه نقدی یا غیر نقدی تقویم نموده و سپس، به صورت مشاع در زمینه‌های بازرگانی، تولیدی و خدماتی فعالیت می‌نمایند. خدمات، تولید و فروش محصول، صادرات کالا، واردات کالا به قصد فروش، بازرگانی داخلی، احداث مسکن انفرادی و انبوه سازی و واردات ماشین‌آلات، مواد اولیه و ابزار کار و ... از جمله موضوعات قراردادهای مشارکت مدنی هستند ولی پرکاربردترین نوع این قرارداد، قرارداد مشارکت مدنی بانک است. در این نوع قرارداد، می‌بایست موضوع معامله، وثایق و بهای کالا، سرمایه‌ی لازم برای مشارکت و قیمت فروش و نحوه‌ی آن، نسبت سهم سود بانک و متقاضی مشخص باشد.

به دلیل وجود مشکلات عدیده‌ای که در تنظیم قراردادهای منعقد شده میان بانک و شریک وجود داشت، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۲، ناچار به تنظیم قرارداد مشارکت مدنی به صورت واحد شد و از آن پس، قرارداد مشارکت مدنی بانک‌ها در جمهوری اسلامی ایران یکسان‌سازی شد.

پرسش اصلی اثر این است که آیا قرارداد مشارکت مدنی تنظیم شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مطابق با قوانین نظام بانکداری بدون ربا است و اجرای صحیح این عقد مشارکتی به صورت کلی امکان پذیر است یا خیر؟ کتاب حاضر به روش توصیفی و تحلیل محتوا و با استفاده از قوانین و منابع فقهی به دنبال اثبات این

فرضیه است که اگرچه یکسان‌سازی این قرارداد، از بروز مشکلات بسیاری جلوگیری نموده است، اما همچنان اشکالاتی در این قرارداد وجود دارد که عدم توجه به آنها، موجب عدم مشروعیت این قرارداد در نظام بانکداری بدون ربا می‌شود.

www.ketab.ir